

Ontslag Fiorina aanmoediging voor vrouwen

Het ontslag van **Carly Fiorina** van Hewlett Packard zou vrouwen kunnen aansporen niet te kiezen voor 'human resources' maar voor 'profit and loss'.

» Jan-Hein Strop

AMSTERDAM — Het rumoer rond het vertrek van Amerika's meest beroemde vrouwelijke ceo is zonder controverse weer verstomd. Carly Fiorina ging niet weg bij HP omdat zij zich niet staande kon houden tussen de mannen of om een andere, clichématige geslacht-gerelateerde reden. Zij had zich verslikt in de fusie met Compaq en had bovendien de top geïrriteerd met haar autocratische optreden. Fiorina was met andere woorden meer man dan goed voor haar was.

Maar tussen al die analyses die erop neerkwamen dat de positie van de vrouw als gevolg van haar ontslag niet was beschadigd, ontbrak er wellicht één: Fiorina was wel aan de top gekomen op een vrouwelijke manier. Zij had niet, zoals veel mannelijke evenknieën, breed kennis gemaakt met wat Amerikanen noemen 'operations' en harde 'p&l-ervaring' ('profit and loss'). Fiorina kwam voort uit de marketing- en saleshoek van Lucent en glorieerde daar weliswaar, maar was bijvoorbeeld niet ingezet in lijnfuncties bij r&d ('research and development') of een productieafdeling.

Dit gemis zou ook een verklaring kunnen zijn waarom HP, bij uitstek een complex bedrijf, operationele problemen vertoonde waarvan branchegeenoten als IBM geen last hadden. Toch duldde Fiorina geen chief operating officer naast zich.

Die hadden haar mannelijke collega's in de sector ook niet, zei ze.

Fiorina's carrièreverloop kan model staan voor veel vrouwen. Nog altijd promoveren vrouwen vooral in staffuncties bij 'human resources' of klimmen omhoog via marketing. Dat laatste is een essentiële ervaring bij een bedrijf dat consumentenproducten maakt, maar het biedt weinig kennis voor het werk 'onder de streep'. De cijfers bewijzen het. Het onderzoeksbureau Catalyst dat studie doet naar vrouwen en arbeidsmarkt, meldt dat in Amerika in 2002 15,7% van de vrouwelijke managers in het bedrijfsleven werkt. En van dat percentage heeft minder dan een derde een lijnfunctie. De rest is staf, met als bekend gevolg dat er maar weinig toppers zijn met genoeg operationele ervaring om door te stoten naar bestuursniveau.

Amerika is in dit opzicht vooruitstrevender dan Nederland. De conclusie ligt voor de hand dat het hier nog slechter is gesteld met de door groei van vrouwen. Headhunters bevestigen dat, maar zeggen wel dat er veel aandacht is voor het probleem. Toch schuilt juist daarin een gevaar, betoogt Harm van Esch van Russel Reynolds. 'Vrouwen worden nog wel eens te snel doorgepromoveerd. Die positieve discriminatie zie je veel meer in staffuncties op het hoofdkantoor. Want daar zijn vrouwen zichtbaar.'

Het ontslag van Carly Fiorina van Hewlett Packard is geen 'gender' issue geworden

FOTO: BLOOMBERG

Volgens Van Esch wreekt het gebrek aan operationele ervaring zich later als zo'n vrouw de leiding krijgt. 'Bij complexe reorganisaties hebben ze te weinig wortels in de lijn, te weinig netwerk. Dan is het moeilijker om steun voor de reorganisatie te krijgen. Het is te veel hoofdkantoor dat wat roept.'

Trude Maas herkent het beeld. Het Eerste-Kamerlid van de PvdA heeft vele commissariaten en is

bovendien voorzitter van Opportunity in Bedrijf, een club die zich sterk maakt voor diversiteit in (de top van) ondernemingen. 'Staf is geen degelijke voorbereiding. Als ambitieuze vrouwen zware operationele banen willen, moeten ze ervaring opdoen op die andere terreinen. Dat is ook een verantwoordelijkheid van de vrouwen zelf.'

'Maar', zo waarschuwt Maas, 'er is een valkuil. Er is maatschappelij-

ke druk om de noodzakelijke stappen in de carrière over te slaan. Daarom zeg ik: breng vrouwen niet in de verleiding. Laat ze de stappen in de goede volgorde zetten.'

De politica ziet een extra probleem in de Nederlandse situatie waar vrouwen kiezen voor deeltijdwerk. 'Je kunt de noodzakelijke ervaring niet opdoen in deeltijd. Daarom ben ik geen voorstander van te kleine deeltijdbanen. Daar

zou een ondergrens aan moeten zitten. Anders krijgen we die vrouwen niet in de operationele banen.'

Carly Fiorina werkte niet in deeltijd. Sterker: de gevallen topvrouw werkte snoeihard zonder zich druk te hoeven maken om het thuisfront. Haar echtgenoot had zijn carrière opgegeven om zich volledig te wijden aan het huishouden. Er wordt nu weer samen gegeten.

strop@fd.nl

